

JORDBRUGS

TEKNOLOGEN

Fagblad for landbrugsteknikere, jordbrugsteknologer, jordbrugsbachelorere & studerende

42. årgang · # 3 · sep 2023

KARRIERE
Fra væksthuis til havets bund

FYRET UNDER BARSEL
Stor erstatning

IVÆRKSÆTTER
Store planer med Tiny
Houses på Samsø

TEKST: RIKKE HOLM, FOTO: PRIVAT

Tiny houses, cirkulær økonomi og CO₂-neutral turisme

Når et hus på Samsø bliver renoveret eller nedrevet, er byggematerialerne tidligere blevet sejlet til forbrænding eller genanvendelse på fastlandet. Sådan vil det heldigvis ikke være i fremtiden. Takket være et nyt koncept udviklet af en lokal startup, Kystland, bliver træ i dag opskaleret og genbrugt til tiny houses, der udlejes på øen. Jordbrugsteknologen har mødt Stig Sandholt Andersen, jordbrugstekniker, PBA og iværksætter bag det ambitiøse projekt, der skal sikre cirkulær omstilling i mindre øsamfund.

Stig Sandholt Andersen er uddannet landbrugstekniker på den biologiske linje fra Nordisk Landbrugsakademi i Odense - årgang 2000. Han startede sin karriere som forsøgstekniker i forskergruppen for grøntsager ved Danmarks Jordbrugsforskning i Årslev i 2001. Som følge af Universitetsreformen i 2007 kunne han se sit job bliver reduceret, eftersom antallet af forsøg svandt ind som konsekvens af, at universiteterne nu skulle konkurrere internt om midlerne. Han valgte derfor i 2011 at læse en PBA på Tietgenskolen i Odense og skrev under sin praktikperiode på Energiakademiet hovedopgave om grøn omstilling under overskriften biogas på Samsø. Efter endt

studie fik Stig Sandholt Andersen job ved HedeDanmark og sidenhen ved Bæredygtigt Landbrug, og som kæreste til en samsing var det naturligt fortsat at følge tæt med i udviklingen på Samsø. Da der i 2018 blev opslået en tidsbegrænset stilling ved Biosamfund Samsø, som bl.a. havde fokus på omstilling til mere bæredygtige landbrug, introduktion af insektvolde og affaldssortering, søgte han stillingen, landede jobbet og slog sig ned som øboer.

Genbrug til tiny houses

Gennem sit arbejde inden for affaldsområdet i Samsø Kommune konstaterede Stig Sandholt Andersen hurtigt, at der var et massivt behov for at genanvende

byggematerialer efter renovering og nedrivning af huse. Byggematerialerne blev nemlig ikke håndteret på øen, men blev i stedet sejlet til fastlandet, hvor de enten blev sendt til forbrænding eller lavet til spånplader, og det kostede på CO₂-regnskabet.

I 2020 startede han virksomheden Kystland og tog hermed de første skridt i retning af en opskalering af træ fra lokale byggerier. I denne måned kan han slå det allerførste bræt i et tiny house af genbrugsmaterialer.

- Der er mange huse på Samsø, der er i så dårlig stand, at de står til nedrivning, indleder Stig Sandholt Andersen: - Det har historisk set betydet, at store mæng-

der byggeaffald er blevet sejlet fra øen. "Ideen med Kystland er, at vi genbruger byggeaffaldet og hermed skaber en cirkulær økonomi. Vi er to partnere i projektet, og til dato har vi brugt en masse tid på at søge midler. Finansieringen af ingeniørberegninger, forretnings- og kommunikationsplan, mv. er fundet gennem Lifestyle & Design Cluster, SMV: Grøn og CLEAN, mens vores egne timer har været en del af egenfinansieringen."

Det første hus er fundet af selskabet NRGi. Det bliver til ud fra tanken om at skabe et fælleshus på havnen i Kolby Kås, hvor Stig selv bor og er aktivt medlem af den lokale borgerforening.

Fleksible huse til turisme

Konceptet bag Kystlands tiny houses er, at de bygges på 20 fods containere, hvilket gør det muligt at flytte husene rundt på øen med lokale lastbiler. Det skaber fleksibilitet og gør det muligt fx at placere husene i forbindelse med lokale events. Stig og hans forretningspartner sigter efter at opstille 8-10 huse, der kan udlejes året rundt. Samsø tiltrækker årligt 300.000 turister, og efterspørgslen på overnatning er voksende. Med Kystlands koncept kan man overnatte på øen uden at udgøre en CO₂ belastning, understreger Stig Sandholt Andersen.

- "Husene bliver helårsisoleret og lever op til kravene i bygningsreglementet. I praksis kommer vi til at bygge et skelet i og omkring en container, som vi beklæder med træ. Indretningen bliver varetaget af det odenseanske indretningsfirma Underflod, der har speciale i genbrugsinteriør. Ledninger bliver af sikkerhedshensyn - som noget af det

eneste i husene - trukket fra nye. Casen er, at vi kan spare i omegnen af 30% CO₂ ved at genanvende byggematerialer. Samlet kan vi reducere CO₂ aftrykket med 50% - måske mere - ved at bygge husene af gamle containere. Vi kommer i den nærmeste fremtid til at gå mere i dybden med beregningerne."

Stig Sandholt Andersens samarbejdspartner, René Thorngaard, er indehaver af det lokale nedrivningsfirma, Helmers, og kan hermed let vurdere, hvornår en nedrivning indeholder træ, som kan genbruges. Til dato har teamet bl.a. hentet gamle gulvbrædder fra nedrivningen af et tidligere pensionat samt fra Koldby Kås foderfabrik. På trods af, at genbrugsmaterialerne er billige at indhente, overstiger prisen på at genbruge byggematerialer oftest prisen på nye materialer. Der går nemlig rigtig mange mandetimer i at fjerne gamle søm, lak- og malingsrester mv., før materialerne kan genbruges, fortæller Stig Sandholt Andersen.

Koncept til udbredning

Situationen på Samsø er langt fra unik. Øer som Læsø, Langeland, Ærø og Fanø har samme udfordringer med manglende håndtering af byggematerialer. Tanken er derfor at udbrede konceptet inden for de næste 3-5 år. Det håber Stig Sandholt Andersen bl.a. at kunne gøre med støtte fra EU-midler.

- "Cirkulær omstilling står højt på dagsordenen, og der er rigtig mange EU-midler, der kan søges", forklarer han.

Der søges i øjeblikket fondsmidler til to huse i samarbejde med Energiakademiet, som årligt har 3000 besøgende. Tanken er, at disse huse kan fremvises

til besøgende og turister, der netop interesserer sig for bæredygtighed og grøn omstilling, og herved kan vise, hvordan Samsø går forrest med at reducere klimabelastningen og begrænse udledningen af CO₂. Byggerierne skal være så strømlinede som muligt, og derfor bliver køkken og bad etableret i en separat container, som to eller flere huse har adgang til.

Når byggeriet af det allerførste tiny house går i gang om lidt, bliver det dels ved egen arbejdskraft, dels ved hjælp fra DLG og den lokale borgerforening i Kolby Kås, der begge er samarbejdspartnere på projektet. Når huset står færdigt, skal det anvendes til en kombination af showcase/demo og fælleshus, som også kan lejes til lokale arrangementer og events, afrunder Stig Sandholt Andersen.

